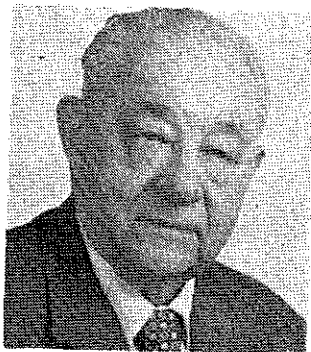

Sárkány Sándor

Professzor köszöntése 80. születésnapja alkalmából

(Érkezett: 1987. január 15.)

Kedves Professor Úr!

Ne vegye szerénytelenségnek részemről, hogy köszöntőt próbálok mondani Önnek. Be kell vallanom, hogy I éves gyógyszerészhallgató korom óta tanítómesteremnek éreztem, és tartom ma is. Olyan embernek, aki nagy odafigyeléssel, és szeretettel az ifjúság iránt adta át a botanikai-, gyógynövényismereti tudását és nevelt sok generációt a növényanatómia és a gyógynövényekkel való különféle foglalkozás (szelekció, nemesítés, produkcióbiológia, ökológia) irányába nemcsak gyógyszerész, hanem biológus vonalon is. És most jöjjön néhány életrajzi adat a kép teljessége kedvéért.

Désen, 1906. március 18-án, tanári családban született. Iskoláit az első világháború idején, Désen, Fogarason, Makón, Budapesten végezte. Gimnáziumi érettségi után 1924 szeptemberben a Műegyetem Gépészmérnöki Karára iratkozott be, de a II. félévben a szükségessé vált lépeltávolítása miatt pályát változtatva a következő 1925/26. tanév második félévében a Pázmány Péter Tudományegyetemre átiratkozva a Bölcsészettudományi Karon folytatta biológiai, földrajzi, későbbi kémiai tanulmányait és szerezte meg (1930. április 26.) középiskolai tanári képesítését. Már ezt megelőzően a nyugalomba vonuló dr. Mágocsy-Dietz Sándor professzor, intézeti igazgató előterjesztésére 1928. szeptember 1-től megbízással fizetési, majd kinevezéssel díjas egyetemi gyakornok lett az Általános Növénytan majd Paál Árpád professzor vezetésével a Növényélet Intézetben. Később tanársegéd, ill. adjunktus ugyanitt. 1934. június 22-vel bölcsészdoktori oklevelet szerzett, 1941. januárjában pedig a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara „növényanatómia” témakörben egyetemi magántanárként habilitálta. Ugyanezen évtől magyar állami ösztöndíjjal a bécsi Collegium Hungaricum tagjaként kutató munkát folytatott Bécsben, Tharandban és Berlinben. — Folyamatos egyetemi munkásságát részben megtartva új feladatkört jelentett az, hogy az Egyházi Vezetőség 1936/37. tanévtől kezdve

a budapesti fásori evangélikus gimnázium tanárává megválasztotta. E végleges állásáról, melyet nagy örömmel, hivatástudattal és sok sikerélménnyel töltött be, 1942. december 31-vel lemondott. 1953. január 1-től ugyanis a Magy. Kir. Földművelési Miniszter az előző évben, újonnan létesített M. K. Növényörökléstani és Nemesítéstani Kutató Intézet szövettani osztályára kísérletügyi főadjunktussá, majd 1947. márciusától kísérletügyi igazgatóvá nevezte ki 1943/44. tanévtől kezdve Gimesi Nándor professzor, a Pázmány Péter Tudományegyetem Növényélettani Intézete új igazgatójának javaslatára a Kar megbízta a gyógyszerész-hallgatók általános-, majd teljes növénytani (sejttani, szövettani, alakotani, élettani, rendszertani) oktatásával, a biológus hallgatók részére pedig ún. magántanári speciális előadásokat tartott. A gyógyszerészképzés reformjával összefüggésben a Kar egyhangú meghívása és javaslatára a Vallás- és Közoktatási Miniszter a megszervezendő új Gyógyszerészi Növénytan Tanszékre, 1947. október 22-vel egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki. A fokozatosan kiépített és a többirányú oktató-, illetve kutató munkára alkalmassá fejlesztett tanszéket mint vezető 27 éven át, 1973. november 1-ig irányította. Ezt követően ugyanott, de módosított néven a „Növény szervezettani tanszéken” tevékenykedett oktatói, kutatói munkakörben, nyugállományba vonulásáig, azaz 1976. december 31-ig. A további években és jelenleg is szerződéses alapon a tanszék néhány témájának kutatásában, súlypontosan és folyamatosan az alkaloid máknemesítésben (morfin, tebain, kodein, narkotin) irányítóként vesz részt, mint tudományos tanácsadó.

Kutatómunkájában indulásként szövetfejlődéstani vizsgálatokkal foglalkozott és néhány kétszikű növény (ricinus, farkasalma, napraforgó) szállítószövetrendszerének kialakulását tanulmányozta. Vizsgálta továbbá azt is, hogy egyes anyagok pl. a gyökérfelődést serkentő heteroauxin, milyen hatást fejtenek ki a különböző szövetek differenciálódásában. A fás növények fatestének mikroszkópos szerkezetét elemezve (xilotómia) kb. 50 fajra érvényes, gyakorlati és egyben diagnosztikai értékű, táblázatos szövettani határozókulcsot állított össze.

Kutató munkaterületének egészen más irányát jelölik azok a vizsgálati eredményei, amelyek növényi eredetű régészeti, ősnövénytani és az ősemberi tűzhelyekből előkerült faszénmaradványok fajazonosító mikroszkópos meghatározására (antrakotómia) vonatkoznak, ezek alapján ugyanis fejlődéstörténeti, klimatológiai és hazánk erdőtörténetében adatokat nyújtó következtetések vonhatók le. Megemlíthető, hogy a növényi mikrotechnika körében új beagyazási, festési stb. eljárásokat vezetett be.

Igen jelentős Sárkány professzornak mákfajta nemesítő munkája. Több éves kiválasztásos, majd keresztezéses módszerrel két államilag minősített mák fajtát hozott létre munkatársaival, melyek megbízhatóan jó teljesítményűek (SB és BC₂). Számos gyógynövénynek anatómiai és kémiai leírását irányította (pl. maszlag, macskagyökér, som, vérehulló fecskefű).

1952-ben a Tudományos Minősítő Bizottság az addigi tudományos munkája és kutatási eredményei elismeréseként a „biológiai tudományok doktorává” minősítette. 1955-ben korszerű kutatásaiért akadémiai elnöki jutalomban részesült — 1961-ben pedig az „Oktatásügy kiváló dolgozója” címmel tüntették ki. Az Alkaloida Vegyészeti Gyár által alapított „Kabay-emlékplakettet” három alkalommal kapta meg.

Nyugalomba vonulásakor 1976/77 tanévben pedig oktató, nevelő, kutató és tanszékszervező munkája elismeréseként az ELTE Tanács „Eötvös L. egyetem arany emléklakettjével”, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem „Semmelweis-aranygyűrűjével”, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság pedig „Kazay Endre” plakettel tüntette ki.

Sárkány Sándor professzor úrnak aki nyugalományban is példamutató aktivitással fáradhatatlanul dolgozik, — további jó egészséget, hosszú életet és sok sikert kívánunk.

Dr. Petri Gizella

CHINOFUNGIN[®]

HINTŐPOR

KÜLSŐLEGES ALKALMAZÁSRA

FUNGICIDA TOPICA

Hatóanyag: 1 g tolnaftatum 50 g-os szóródobozonként.

Javallatok: Dermatophytonok — Trichophyton rubrum, Trichophyton mentagrophytes, Epidermophyton floccosum-okozta felületi mycosisok: erosio interdigitalis manus et pedis, mycosis superficialis
Hyperhidrosisos egyének, sportolók, katonák, bányászok hajlati gombás fertőzésének megelőzése és utókezelése.

Alkalmazás: Szappanos, melegvizes lemosás után a szárazra törölt interdigitalis redőkbe, ill. a kezelendő egyéb bőrfelületre kell hinteni naponta kétszer. Erodált bőrfelületre is alkalmazható.
Láb gombásodás esetén naponta kétszer a cipő, zokni is beszórandó.

Mellékhatások: Bőrizgató és szenzibilizáló hatása elhanyagolható.

Figyelmeztetés: Az onychomycosist nem befolyásolja.

Csomagolás: 50 g-os szóródoboz.

Térítés: 10,— Ft

Megjegyzés: ✠ Csak vényre adható ki. Az orvos rendelkezése szerint — egy vagy két alkalommal — ismételtető.

CHINOIN BUDAPEST